

DE NIEUWE TONEELBIBLIOTHEEK

Deze tekst is afkomstig van de online bibliotheek op www.denieuwetoneelbibliotheek.nl.

De rechten, inclusief en met name de rechten voor uitvoering, liggen voor alle teksten bij de auteur en het is dan ook verplicht om voor elke vorm van uitvoering toestemming bij de betreffende schrijver aan te vragen. Voor elke schrijver is het van groot belang om te weten of zijn teksten worden uitgevoerd, dus neem alstublieft bij elke lezing, encenering, bespreking in het onderwijs e.d. even contact op met de auteur! Het contact adres voor deze tekst is:

Schrijver	Emanuel Muris
Titel	Zootopia
Jaar	2003
Uitvoering	Toneelschuur Haarlem / Emanuel Muris

Copyright (C) 2003 by Emanuel Muris

Emanuel W. M. M. Muris

Schrijft,

ZOOTOPIA

*Een volstrekt gestoord toneelstuk waarin beweerd wordt
dat de wereld beter af is zonder de mens.*

ZOOTOPIA

*“(...) en laten wij terstond, hier op deze gewijde grond, een Kathedraal van Krankzinnigheid bouwen, een monument voor de waanzin, een monument voor de gevallen idealisten (...)”
(Johan 10, 10 – 1)*

*Centraal in ZOOTOPIA staan **Johan**, een lange, magere man van rond de veertig, **Amby**, een aantrekkelijke, intelligente vrouw van rond de twintig en **Dik** een mollige, kleine, potente man van rond de dertig. Drie mensen in gevecht met zichzelf en hun omgeving. Ze streden voor hun idealen en voor een betere wereld. Maar werden daar zelf het slachtoffer van. Ze vochten zo hard dat ze er alleen voor kwamen te staan. Voor hun eigen veiligheid en voor die van anderen zijn ze nu opgesloten in een psychiatrische inrichting.*

Binnen deze muren slaat hun verstoorde idealisme volledig op hol. En worden we meegesleurd in de wereld van Amby, Johan en Dik, waar fictie en werkelijkheid niet meer van elkaar te onderscheiden zijn.

***ZOOTOPIA** is een voorstelling over idealisme, eco -utopieën en toekomstvisioenen, over politiek incorrect denken, over machteloosheid, de twijfelachtige maakbaarheid der dingen en vooral eenzaamheid.*

1.

Bij binnenkomst horen we heel zachtjes op de achtergrond radiofragmenten vermengd met fluisterstemmen die lijken op gedachten uit iemands hoofd.

Als we gaan zitten zien we een recreatieruimte van een psychiatrisch ziekenhuis.

Tafeltjes, stoelen, asbakken, kopjes een deur, spelletjes, een televisie etc. Johan Amby en Dik zitten al bij binnenkomst van het publiek in de recreatiezaal.

Johan draait aan een frequentieknop van een radio. Hij luistert aandachtig. Zijn voorhoofd is nat van het zweet. We horen een melancholiek muziekje uit de radio.

Voor de televisie zit Dik, die daar al, al die tijd roerloos heeft gezeten. Dik staart voor zich uit. Af en toe speelt hij met zijn geslacht. Johan verandert van frequentie en de nieuws uitzending die we horen komt er zachtjes in en moet zich subtiel mengen met de geluiden van de televisie die Dik zojuist heeft aangezet. Uiteindelijk moeten we toch min of meer horen wat er wordt verteld, maar ook weer niet té nadrukkelijk. In het begin zien we waarschijnlijk eerst het licht van de televisie weerkaatsen tegen de gezichten van Johan en Dik en pas later komt het geluid erbij. Overigens Johan kijkt niet naar de uitzending.

Nieuwsbericht

Hedenochtend om 09:30 uur heeft de politie een man in verwarde toestand gearresteerd. De man die zichzelf 'Gorilla' noemt stond op een verlaten industrieterrein dat grenst aan zee...[ruis]... Terwijl hij onafgebroken bleef praten, ondersteund met wilde arm gebaren, werd voor omstanders al snel

duidelijk hoe gevaarlijk hij was...[ruis]... Hij had een geweer bij zich waar hij daadwerkelijk af en toe mee schoot...[ruis]... Het duurde dan ook niet lang of 112 werd gebeld...[ruis]...

Hij was, op zijn lendendoek en Gorillamasker na, geheel naakt...[ruis]... Hij keek de omstanders doordringend aan alsof hij hen wilde waarschuwen...[ruis]... Hij keek dreigend omhoog alsof hij verwachtte dat de hemel elk moment op hem kon vallen...[ruis]... Hij trilde over zijn hele lijf...[ruis]... Aan alles was duidelijk, dat hij nooit meer zou stoppen met praten...[ruis]... En dat hij deze plek nooit meer vrijwillig zou verlaten...[ruis]... Hij praatte en praatte...[ruis]... De woorden gutsten uit zijn lijf en verwerden tot fluisterstemmen die we 's nachts zouden kunnen horen als we niet zo ongelofelijk nuchter waren opgevoed...[ruis]... Twee stemmig, meer stemmig, in canon; als een onontwarbare kluwen trokken zijn woorden lijnen in de lucht tot ze in de knoop raakte en uitgeput neervielen in het zand...[ruis]... 112 had het begrepen en snel arriveerde de plaatselijke GGD...[ruis]... De 'Gorilla Man' werd van grote afstand neergeschoten zoals men een olifant neerhaalt voor medische controle...[ruis]... Hij werd het busje ingeladen en onderzocht op identiteit...[ruis]... Toen hij uit zijn verdoving ontwaakte werd hij geïdentificeerd als Johan D. [ruis].....

Het is de bedoeling dat de tekst van Johan en de tekst van het nieuwsbericht parallel te horen zijn, maar dan zo getimed dat we beide meekrijgen.

Johan

Omdat ik weiger nog langer deel uit te maken van dit verdoemde ras.

Dood aan alle mensen. Moordenaars, verkrachters van al het leven!

Wat is het dat jullie zo verheft boven de natuur? Wat maakt jullie zo bijzonder?

Ik werp mijn mensenhuid af en trek de huid van de Gorilla aan.

Een huid die niet langer aan voelt als een grens. In de jungle, zal ik mij verschansen en jullie opmars stoppen. Jullie allen zullen vernietigd worden

opdat de wereld voorgoed van jullie verlost zal zijn. De wereld heeft geen behoefte aan verraders en nestbevuilers. De wereld wil niet door jullie onstilbare honger gekapt, vervuild en uitgeroeid worden. De wereld schreeuwt om jullie ondergang en zet mensen zoals ik aan tot gewapend verzet.

Ik heb niet langer last van menselijkheid.

Ik voel hoe de gorilla in mij groeit. Ik voel hoe mijn huid samenvalt met het mij omringende bos. Alle mensen die nog een beetje gorilla in zich voelen, verenig u met mij!

Want ik ben het, die de wereld zal verlossen van de mens!

Alle mensen ter wereld stop met leven! Doe het voordat het te laat is.

Want ik zal niet rusten voordat ik mijn werk voltooid heb.

En wee diegene, die weigeren een eind aan hun leven te maken!

Want er zal een dag aanbreken waarop u mij naast u bed zult zien staan, als u ontwaakt uit uw vieze, vettige mensen slaap...

Amby besluit als Engel Johan te troosten door engelen vleugels aan te trekken. De engel Amby strijkt zachtjes langs de wang van Johan. Daarbij kijkt ze naar dezelfde horizon die Johan blijkbaar ziet. Door een begrijpende blik aan te wenden doet ze net alsof ze dezelfde apocalyptische verschrikkingen ziet... Als Johan door toedoen van engel Amby langzaam uit zijn trance komt, begeleidt ze hem naar een stoel en biedt hem een sigaretje aan. Dan doet ze haar vleugels af en gaat ook ergens zitten.

Dik

Tegen Johan.

Wat een toestand hè.

Johan

...

2.

Dik zapt naar een ander kanaal. De geluiden die we horen afkomstig van de televisie zijn al een tijdje te horen geweest. Maar langzaam horen we nu voor het eerst waar het programma over gaat: het paringsgedrag van kleine zoogdieren. Dik en Amby kijken ernaar Johan niet. Na een tijdje is het duidelijk te zien, dat Dik zich ergens kwaad over maakt. Uiteindelijk resulteert zijn woede in de volgende uitspatting.

Dik

Tegen de televisie.

Jij wel hè! Jij wel hè! Jij geil konijn! Jij geil, wild, dampend, stampend, kut konijn!

Dik kan zijn frustraties niet meer de baas en rent op de televisie af. Daar aangekomen probeert hij het toestel te neuken.

Dik

Terwijl hij hardt op de televisie inslaat.

Kut Konijnen! Kom er dan eens uit als je durft?! Kom dan? Ja veilig achter dat glas durf je die Tampeloeres van je wel uit je konijnenbroekje te halen. Opschepper! Met je twintig konijnenrinnetjes! Kom dan! Kom er dan eens uit. Laat ik je eens kennis maken met die van mij...

Dik wil zijn geslacht uit zijn broek halen.

Johan

Laat dat Dik! Die televisie is net nieuw.

Dik

Met je achtergrond van ondergaande zonnen en romantisch, opstuivende duintaferelen.

Kom dan! Kom er dan uit!

Johan

Dik, doe niet zo raar.. Die film is al vijf jaar oud. Dat konijn leeft al lang niet meer.

Dik

Wijzend naar de televisie beelden met zijn broek op zijn knieën.

... zoveel vrouwen op de wereld, al die gezichtjes, al die gezichtjes, die, die, en, en ze kunnen klaarkomen, klaarkomen, en dan allemaal! Allemaal! ik moet, ik moet dat allemaal nog meemaken ... voordat ik... dat, dat is het enige waarvoor ik...!

Kijkt naar zijn geslacht. Verdomme! Ik moet, ik moet...

Johan

Dik doe normaal, gedraag je niet zo achterlijk.

Er dreigt een hevig conflict tussen Johan en Dik te ontstaan.

Dik

Johan je moet echt iets subtieler met mijn gevoelsleven omgaan, dit is erg belangrijk voor mij. Een beetje respect alsjeblieft, als dat niet te veel gevraagd is?

Johan

Biedt Dik ter verzoening een sigaret aan.

Dik

...

Johan

Koffie?

Dik

Melk en suiker graag.

Johan

Wil afgaan om koffie te halen.

Amby

Ziet een kakkerlak op de muur.

Kijk! Daar zit een beestje op de muur!

Johan

...

Dik

...

Amby

Wat een raar beestje?

Wat zit je hier alleen?

Zit je op iemand te wachten?

Johan

Raar beestje? Dat rare beestje heeft een naam!

Dat heet een kakkerlak En kakkerlakken wachten niet. Die hebben echt wel wat beters te doen. Dat was een heel beledigende opmerking van je Amby. Ik zou je excuses maar eens aanbieden!

En gaat dan koffie halen voor Dik. Dik ontdekt dat het geluid van de televisie is weggevallen, hij slaat een paar keer hard op het toestel.

Dik

Tegen Amby

Ik ga het niet met jou doen! Dat weet je!

3.

Amby

Dik, heb je misschien even een momentje tijd voor me?

Dik

Overmorgen heb ik nog wel een gaatje voor je.

Amby

Weet je ik ben in de rouw...

Dik

Ja, je moet gewoon geduld hebben. Het is eigenlijk een kwestie van wachten, en als je maar lang genoeg gewacht hebt, dan verandert er vanzelf iets...

Johan is terug van het koffie halen en biedt Dik een kop koffie aan.

Dat hebben ze tenminste tegen mij gezegd.

Johan

Vanzelf? De wind die gaat vanzelf! Je bent hier niet zomaar naar toe gebracht.

Weet je wel wat dit kost allemaal? Niemand komt zomaar ergens vanzelf.

Jij bent hier vanwege een missie! Dit alles heeft een doel. Jij bent uitverkoren.

Daar mag je niet lichtzinnig mee omgaan.

Jij bent relevant, belangwekkend, noodzakelijk!

Dik je doet er toe!

Dik

...

Amby

...

Johan

Wij mogen niet afgeleid worden. We moeten ons concentreren. Op de grotere dingen!

We mogen niemand teleurstellen met halfdoorbakken oplossingen!

Ons licht moet helder schijnen! Ver boven iedere twijfel verheven!
En wee diegene die hun arbeid verzaken, zij zullen branden... *wordt duizelig...*
... wacht even, ik voel me een beetje...
Even een moment voor mezelf, sorry.
Gaat af richting de keuken.

Dik

Wil ook naar de keuken gaan om zich af te trekken.

Amby

Hé Dik! Waar ga je nou naar toe?

Dik

Even, even een moment voor mezelf.

Amby

Houdt hem tegen.

Dik! Ik sta op het punt mijn emoties in de wasmachine te stoppen!
En daar heb ik echt een wasverzachtend oor voor nodig!
Want zodadelijk zal de wasserette wel weer dicht zijn!
En niet omdat het maandagochtend is, maar gewoon om mij te pesten.

Dik

Boos.

Oké! Maar om iets gericht te kunnen wassen wil ik dan wel eerst van je weten
op welke kleur en stofsoort jij, je emoties hebt voorgesorteerd!
Voordat ik mijn moment voor mezelf uit handen geef.

Amby

Weet je... Ik ben eigenlijk al heel lang in de rouw.

Dik

...

Amby

Alleen laat ik dat niet echt merken, ik verstop het een beetje.

Dik

Verstoppen is niet goed.
Da's niet goed, verstoppen.

Amby

Ik moet het wel verstoppen.

Als ik al die rouw zou tonen, zouden de mensen gillend gek van angst wegrennen,
bang om ook besmet te worden.

Dik

Weet je wat ik nooit begrepen heb?

Dooie mensen neuken. *Spreekt het onwetend verkeerd uit.* Negrofolie.

Amby

Ik sta op springen. Als ik nu niet heel snel wat meer vrijwillig rouw ga tonen, zal de rouw zelf op eigen initiatief uit mijn lichaam knallen. De rouw sijpelt nu al stiekem uit al mijn gaten en kieren van mijn tochtige, bouwvallige, lichaamswoning.

Dik

Zal ik je een kusje geven?

Amby

Dik negerend.

Ik ben zo rouwig als een vergeten kantoorplant, die ergens in een kantoor van een groot bedrijf op de vensterbank staat. Dit kantoor is van een administratiefmedewerker, die minder geld verdient dan de rest en daarom zelf de planten op zijn kantoor water moet geven.

Hij wilde geen planten! Nee hoor! Maar zijn vrouw, zijn vrouw heeft hem deze plant cadeau gedaan voor zijn veertigste verjaardag. "Omdat we zelf geen kinderen hebben is het goed dat je weet hoe het voelt verantwoordelijk te zijn voor iets levends dat niet voor zichzelf kan zorgen." Maar hij voelde de bui al hangen. "Dat ga ik vergeten."

En wilde niks weten van die plant, maar zijn vrouw hè, die wist van geen wijken. Zij was ervan overtuigd dat ook hun seksuele betrekkingen erop vooruit zouden gaan en *dat* was uiteindelijk wat de doorslag gaf voor de man om toch maar voor deze plant te gaan zorgen.

Ik gun die man echt een beter seksleven, daar gaat het niet om, maar zoals je weet kunnen planten niet praten en een beetje aandacht zijner zijde zou dan wel op zijn plaats zijn.

Maar nee hoor, hij zit daar maar de hele dag achter die computer van hem, zonder ook maar één keer naar mij om te kijken. Laat staan om even tijd vrij te maken voor een praatje.

En zoals je weet groeien planten veel beter, als er een beetje tegen ze aan wordt gepraat.

En ik, de vergeten kantoorplant, ik kan niets doen! Ik kan geen initiatief nemen. Ik ben maar een plant. Hij wel. Hij stikt van de initiatieven! Zo is hij natuurlijk ook aan die baan gekomen.

Het enige wat me nu nog rest is stilzwijgend daar dan maar wat te staan op die vensterbank en lijdzaam toezien hoe heel erg hij me aan het vergeten is!

Dik

Maar je kan dan nu toch gewoon weer van die vensterbank afstappen en naar een andere administratiefmedewerker stappen? Want je bent helemaal geen kantoorplant!

Gaat af richting de keuken.

Amby

Dat ben ik wel!

Amby

Ik ben Verlaten. Ik wordt gewoon vergeten. Mijn blaadjes beginnen al langzaam bruin te worden. Ik zie de wereld uitsluitend nog vanaf die vensterbank: zie het bureau, de stoel, de kopjes koffie, de faxen papieren, de witte gezichten, de wallen onder de ogen, de broodjes kaas met melk, de glazenwatter met zijn bruin getinte gezicht onopgemerkt door het kantoor personeel.

Maar ik kan niet praten. Ik zou wel willen schreeuwen naar die man achter dat bureau!

Contact leggen! Ik als plant wil praten met de mensen, ik wil water, aandacht, maar ik krijg geen contact!

De wereld van de planten kan niet in contact komen met de wereld van de mensen!

En in deze omgeving, louter menselijk, kan een plant niet gedijen, niet overleven...

... al weken geen water meer gehad, alles vervreemd om mij heen. Waar zijn mijn broeder en zuster planten van het tuincentrum? Waar zijn de zachte handen van de mannen van het tuincentrum? Die mij liefdevol verzorgde en in de watten legde? Ik versterf langzaam! Hoe kun je nou van het leven houden als je niet ziet hoe ik hier langzaam kapot sta te gaan!

Hij laat mij gewoon sterven. Dat is wat hij doet! Geen stoel of tafel die nog iets om mij geeft! Ik ben geheel en al, totaal en absoluut verlaten!

Nee erger nog! Ik ben gewoon vergeten! En nu, nu, kan ik niet meer ik, ik ben te droog geworden, ik, ik, sterf...

Valt op de grond.

Dik

Komt met een grote plant uit de keuken. Sleept de bak achter zich aan zodat hij eerst met zijn achterste door de deur komt. Johan is hem voor gegaan en geeft aanwijzingen. Rukt de plant uit de pot en geeft de plantenbak aan Amby.

Amby

Ik... ik...

Amby

Gaat in de pot staan.

Zo, beter, veel beter, ik ga nu, hier, in deze hoek staan en wachten, wachten tot iemand mij water geeft!

4.

Johan

Dik ik moet even wat aan je kwijt...

Dik

Wacht even Johan...

Johan

Nee nu! Ik moet nu iets aan je kwijt!

Dik

Maar kan dat dan niet straks?

Kijkt zoekend om zich heen.

Weet jij of er een gieter in de keuken staat?

Johan

Stel dat ik het straks niet meer kwijt kan?

Ik sta nu helemaal open. Ik ben hier, jij bent hier, dit is het moment, 'straks', is een te laat aangekomen fax... *Onhandig lachje.* waardeloos... dus...

Dik

Dus?

Johan

Weet je wat er gebeurt met dingen die je niet op het juiste moment kwijt kan?!

Dik

...

Johan

Die gaan zich vastzetten onder je huid als kankervet.
Wil jij op je geweten hebben dat ik straks de kanker krijg?

Dik

...

Johan

Weet je Dik... ik had een goede baan als Accountant.
Deed mijn werk altijd heel netjes, heel precies.
Ik stond op in een groot huis, zette koffie, bereidde mijn afspraken voor, deed mijn afspraken, kwam weer thuis in dat huis, bestelde een maaltijd, las een boek en ging naar bed. En vrijdag's 17:00 uur naborrelen met de collega's.
Daar adviseerde ze mij een hond of parkiet te nemen. Dus nam ik een parkiet.
Ik leefde kerngezond, dus dit zou ik zo nog jaren hebben kunnen vol houden.
Maar hoe goed het ook met me ging, het voelde niet goed, er klopte iets niet.
Met de moed der wanhoop begon ik dan maar te experimenteren met mijn allerdagse rituelen. Het eerste deel van de koffie schonk ik voortaan consequent naast het kopje. Want het roer moest drastisch om. Op het werk liet ik expres alles uit mijn handen vallen, wat ze ook aan me gaven. Gooide prullenmanden zonder reden uit het raam. Maar het hielp geen snars.
De situatie werd onhoudbaar. En volstrekt impulsief verliet ik op een dag het accountantkantoor. Ik begon te rennen en te rennen niet wetende waar naar toe.
Onderweg had ik al mijn kleren uitgetrokken en helemaal naakt kwam ik tot stilstand ergens in een nabijgelegen bos.
Daar stond ik dan wezenloos tussen de struiken en de takken. Ik had het koud.
Ik dacht Johan, Johan waar ben je in Godsnaam mee bezig? Ik moest mijn situatie eens aan een grondige analyse onderwerpen. Iets had mij deze richting opdoen rennen. Maar wat? Het kon me niks meer schelen dat ik dan maar alles kwijt zou zijn. Ik waagde het erop. En besloot plechtig dit bos niet eerder te verlaten, eer ik wist wat de bedoeling van dit alles zou zijn.
Maanden verstreken en pas na een halfjaar viel het mij voor het eerst op. Al die tijd daarvoor had ik het als volkomen normaal beschouwd.

De wind!

Blaast tegen je huid.

De wind maakt van je huid een grens. Een grens tussen binnen en buiten. Al die tijd had ik buiten het leven gestaan! De wind illustreerde dit glas helder. Dit inzicht deed mij beseffen, dat dit al, al die tijd mijn grootste frustratie was geweest. Ik had geen contact meer met de wereld! Dat was waarnaar ik verlangde, ik wilde weer één worden met de mij omringende wereld! Er was

maar één mogelijkheid om dit te veranderen. Ik moest het voor elkaar zien te krijgen om mijn huid binnenste te buiten te keren! En dat was niet eenvoudig. Ik moest veel geduld hebben en flink doorzetten. Pas na lange, lange tijd slaagde ik hierin! Maar het resultaat was verbluffend. Eindelijk zaten de zenuwen aan de buitenkant De wind botste niet langer meer tegen mijn huid maar blies er dwars doorheen. Mijn lichaam was nu één grote zenuw geworden, niets zou mij meer ontgaan, alles zou mij raken, eindelijk had ik dat contact, waar ik zo naar verlangd had!

Ik kon mijn geluk natuurlijk niet op! Ik danste en juichte door het bos. O, wat een sensatie was dat! Na al die jaren van doffe glans, straalde ik weer! Ik wilde het uitschreeuwen en het aan iedereen die ik maar tegen kwam vertellen: Johan is er weer! Johan is weer onder de levende! Johan heeft het gered! Johan heeft weer contact! Met de bloemen, de bijen, de vogels, de mensen...

Maar wat wel vreemd was, was dat ik ondertussen ook een buitensporige haargroei had ontwikkeld. Eerst dacht ik nog dat de kou daar iets mee te maken had. Dat je lichaam als het ware uit zichzelf een flinke dot haargroei gaat stimuleren als mensen geen kleren meer dragen. Maar het werden er wel erg veel. En op plekken waar ik ook nog nooit haren had gezien. En toen ook de vorm van mijn lichaam veranderde begon het langzaam tot mij door te dringen, dat ik waarschijnlijk ook iets anders in gang had gezet ...en dat een diep, diep geworteld verlangen van mij aan het inlossen was. Ik dacht dat ik gek werd, dat ik het me allemaal maar aan het verbeelden was! Ik kon het niet geloven dat ook deze wens in vervulling ging, maar alle symptomen, alle kenmerken wezen maar in één richting: ik was aan het veranderen in een Gorilla!

Maakt een bescheiden dansje.

Ja... maar vergis je niet... tegelijkertijd ben ik ook opgezaald met een enorm zware last.

Ja. Want niet lang daarna verscheen zij. Het was een gewone dag zoals zoveel andere dagen. Het miezerde alleen een beetje. De lucht was grijs. En het was een beetje vochtig, niet al te erg, typisch Nederlands herfstweer. Toen er plotseling een hevige wind opstak. Eerst dacht ik nog dat het ging onweten. Maar daar was het allemaal veel te ritmisch, te muzikaal voor. Het begon heel stilletje. In de verste uithoeken van het bos, hoorde je een zachtjes ritselen dat steeds dicht en dicht bij kwam. En hoe dicht het naderde, hoe harder het geluid. En in plaats van dat het begon te regenen, begon er een prachtig helder licht te schijnen. Alsof er overal in het bos lampen werden ontstoken en op mij werden gericht. Overal kwamen er nu ook allerlei dieren tevoorschijn. Overal waar je keek zag je duizenden dieren. En ook het hele bos zelf, met al haar

begroeiing leek mee te doen en muziek te maken. Het was een imponerend schouwspel. Maar ineens hielden alle dieren en planten, als door een teken aangeven op met geluiden te maken en werd het akelig stil in het bos. Alles en iedereen leek nu in spanning te wachten op haar komst. Zachtjes maar in een crescendo uitmondend werd nu haar naam gescandeerd:

Uhr, Uhr, Uhr, Uhr, Uhr, Uhr, Uhr!

En toen, toen verscheen zij... de oermoeder van al het leven...

Uhr keek me streng aan en gebod mij te gaan knielen.

‘Luister halfbloed! Jij hebt jezelf uitverkoren! Jij gaat de verlosser van de wereld worden.

Plechtig.

Halfbloed! Hier is je wapen,

Pakt een mes.

Roei de besmette primate uit!

Johan gaat af richting de keuken. Donkerslag.

5a.

Nadat het licht weer aangegaan is zien we hoe Dik een stoel aan het vingeren is...

Dik

Dit wil ik niet hoor...

Dit wil ik niet...

O, Willie wat moet ik nou met jou, dit is toch geen leven zo.

Maar al zouden ze een kudde buffels over mijn ballen heen jagen, dan nog zal ik met mijn ballen moes in de hand, de wereld blijven bespringen.

Vervolgens reageert hij zich af op de stoelen en tafels van de recreatieruimte door ze heftig te neuken.

Dik

(Hijgend.)

En dan wordt ik opgepakt en dan zegt mijn moeder tegen mij:

‘Dik, je valt mensen op straat lastig.’

‘Als ik geil ben ja! Dat is toch de bedoeling dat je dan contact zoekt?’

‘Maar Dik jongen, jij hebt toch een lieve vrouw, twee schatten van kinderen en een prachtige baan als glazenwasser. Denk daar toch ook eens aan. Jij hebt zoveel bereikt, hou hier nou toch eens mee op!’

‘Maar mama, ik ben gewoon heel erg geil.’

‘Ja, dat begrijpen ik wel, maar vrouwen vragen nu eenmaal om een iets subtielere benadering.’

‘Dat weet ik wel mam, vrouwen drukken veel vaker op spatie voordat ze op enter drukken, maar ik ben gewoon heel erg geil!’

Hij blijft stoelen neuken, tafels of wat er ook maar in zijn buurt voor handen is.

Dik

Dan kunnen ze het krijgen ook...

Gaat weer verder met het neuken van de stoelen en tafels.

Net zolang tot hij niet meer kan. Met een paar laatste schokkerige neukbewegingen valt hij tenslotte doodmoe op de grond.

Dik

O, Als een zieke hond die zijn einde voelt naderen zal ik een rustig plaatsje opzoeken hier in het bos. O, rotting en zinloze gassen! Ik zal me met u verenigen. Zo kan en wil ik niet meer leven. Ik wil dood....

6a.

Amby verschijnt weer als Engel.

Amby

Maar er zijn toch ook andere dingen om voor te leven?

Dik

?

Amby

De wereld zit vol onverwachte mogelijkheden die je met je initiatieven in verwachting kunt brengen. Zeg maar een geestelijke geslachtsdaad in plaats van een lichamelijke.

Scheppend bezig zijn. Een mooie wereld scheppen zonder pijn en verdriet.

Dik

...

Amby

Als je wilt kunnen we het ook samen doen?

Dik

Vervang jij dan mijn lul?

Amby

Ja hoor... ik wil best jou... euhm .. lul zijn.

Amby

Tegen het geslacht van Dik.

Dag Willie! Zeg maar dag met je handje.

Ga nu maar lekker weg. Dik heeft je nu niet meer nodig. Je hebt het verpest. Je bent nu wel lang genoeg het dominante element in jullie relatie geweest.

Want weet je, hij heeft nu iemand anders ontmoet, een veel leuker iemand.

Hier is ze, zijn nieuwe maatje. En weet je, die is veel leuker, en liever en

zorgzamer dan jij! Zeg maar dag tegen Engel Amby, dag, dag!

Kleine dictator, met je eeuwige aandrang, je eeuwige roep om oorlog en triomf!

Jij wordt nu aan de kant gezet.

Jouw trompetgeschal zal niet langer meer een gewillige gehoor vinden bij deze soldaat.

Dik staat niet langer meer tot je beschikking.

Engel Amby gaat zelfs zingen.

Amby

Gevoelig en teder.

Lieve Dik nu ben *ik*, je pik,

Wat een vreugde, wat een genot.

Niets anders wil ik meer zijn,

Dan *jouw* nieuwe lichtsein,

Lang heb ik gewacht, veel heb ik geleden,

Maar nu is het dan zover,

Eindelijk bevrijdt uit dit lichaam,

Losgescheurd uit mijn benauwende huid,

Ben ik in mijn nieuwe gedaante als pik,

Jouw nieuwe bruid,

Wat een vreugde wat een genot,

Want, lieve Dik nu, ben *ik*, je pik.

Eens moest het er van komen,

Dat dit verlaten lichaam zou samenvallen met een ander,
En als één lichaam kunnen wij nu wel de wereld aan!
Ik jou voorhoede, jij mijn achterhoede,
En samen nu één lichaam!
O! Dik nu ben ik jou Pik!

6b.

Amby

Wij moeten de wereld in verwachting brengen met onze nieuwe ideeën, opdat het weer zacht, vriendelijk en gezellig wordt in deze wereld. Met meer aandacht voor elkaar en strelen en dingen die er echt toe doen.

Dik, eet je vlees?

Dik

Ja.

Amby

Dan moet je dat niet meer doen.

Amby

Er is al veel te veel hardheid en gestomp. Er mag niet meer gedood worden. Dat is niet waar het leven voor is gaan leven. Elk ding of wezen heeft haar eigen natuurlijk tijd en de dood moet zich uit zichzelf aandienen. Niemand mag de dood van een ander forceren. Zacht moet het zijn, zacht en rond. Liefelijk ook.

Dik

Een soort algehele orgie maar dan zacht en teder.

Amby

Ook de dieren moeten lief zijn voor elkaar. Het moet maar eens afgelopen zijn met dat geslaan en achterna gezeten worden. Respecteer het leven, kom er alleen aan, met zachte intenties.

Een ieder die zich er niet aan houdt, geeft daar mee te kennen het leven niet te respecteren en zodoende hoeft het leven hen ook niet te respecteren. Zij vormen een gevaar voor het leven en dienen derhalve heropgevoed te worden en als het niet anders kan uitgeroeid.

...

Krijgt een idee.

Kampen! Kampen, moeten worden opgericht. Want de zachtmoedige der aarde zullen uiteindelijk talrijker zijn.

En de tedere meerderheid zal de harde minderheid makkelijk in kampen kunnen drijven en ze daar vast houden. En dan geven we ze knollen en als ze geen knollen willen eten, dan sterven ze maar. En dan drijf je ze op een zachte manier de dood in.

Johan

Die zich ineens onverwacht met het gesprek bemoeit.

Maar wat doe je nu als uit recentelijk wetenschappelijk onderzoek blijkt dat knollen en appels ook gevoel hebben?

Bijvoorbeeld een knolselderij met een fijnmazig zenuwstelsel dat over zijn buitenste schilletje loopt?

En als je dan een hap uit die knolselderij neemt, dat deze dan heel hard ‘Auw!’ roept?

Amby

Dan alleen nog water, of, mineralen, of bladeren, of vruchten die van de boom zijn gevallen.

Johan

Maar wat als nu blijkt, dat die appel ook nog een telepathische verbintenis heeft met die appelboom? Dat jij dan een hap uit die appel neemt, dan is het drama niet meer te overzien.

...

En stel dat water over de hele wereld een soort geheugen heeft, een soort gevoel van eenheid, dan is elke slok als een hap uit een partituur van Bach. Ik noem maar wat... En is de hele eenheid verstoord.

Wacht vevrogens de repliek van Amby niet eens af en gaat ergens zitten.

Amby

Gewoon je intuïtie volgen natuurlijk. Dan voel je vanzelf wel aan wanneer een knolselderij uit zichzelf gestorven is.

Dik

Maar dan kan ik nog steeds vlees eten!

Amby

Dik... wij gaan van de wereld één grote knuffelmuur maken!

7a.

Tijd die verstrikt scène...

Lichtverandering. Beeld dat weergeeft hoe de tijd verstrikt. Johan, Amby en Dik zitten verspreid in de ruimte en wachten. Over de radio horen we

fluisterstemmen, radio berichten en televisie geluiden met een Hongaarsmuziekje als leidend thema voor deze tijd- verstrijk- wacht-scènes.

8a.

Johan

Als het licht weer aangaat zien we Johan alleen. Hij heeft en Gorilla masker opgezet.

Johan

Stilte! Stilte gebied ik U!

Luister, luister aandachtig naar mijn woorden...

Want wat ik nu ga zeggen gaat niet over koppen koffie of gespreksonderwerpen voor bij de lunch.

Het gaat over Zootopia!

Zootopia! Het land verschoond van mensen. Zootopia!

Het land der vrije dieren.

De dieren zijn hier vrij, omdat nog nooit een mens dit paradijs betreden heeft.

Onaangeraakt, maagdelijk, als een prille lenteknop, ligt dit land in de palm van een kleine valei, verscholen tussen twee grote bergketens in.

O, Zaligheid, Zootopia! Waar de vogels fluiten, de mieren kruipen, waar de zon goudgeel schijnt ...

Kijk! Daar! Ligt de valei van het groot geschapen paard!

En kijk! Kijk! Daarachter gloort de vrije konijnenberg! In al haar pracht en praal.

O, kijk toch eens hoe helder het daar is! O, dit doet gewoon pijn! Pijn! Ah! Zie! Zie die helderheid! O, Zoveel eenvoud, zoveel leegte, zoveel eerlijke strijd. Het is bijna ondraaglijk!

O, Uhr verschijn hier aan mij, en leidt mij naar dit Zootopia!

Langzaam start weemoedige muziek. Vermengd met fluisterstemmen. Ook horen we nu een stevige wind opsteken. Naarmate het einde van de scène volgt wordt het ook steeds donkerder.

Johan

Voel hoe de wind begint te waaien! Voel hoe er een storm opsteekt! Voel, voel! Zie daar, zie daar, daar komt zij Uhr, Uhr, Uhr! Zij zal mij door de wind optillen en meevoeren naar deze plek...

8b.

Langzaam kruipt er een enorme kakkerlak het toneel op. We horen het ritselen en friemelen van duizenden en duizenden kakkerlakpootjes, die vervaarlijk langs hun buikjes scheuren en schuren. Dit geluid wordt steeds luider en neemt

zeer bedreigende vormen aan. De kakkerlak houdt stil draait zijn kop richting publiek en kijkt het enkele seconde verbaasd aan. Dan richt de kakkerlak zich tot Johan. Johan staat oog in oog met de kakkerlak. Langzaam maar in een gewis tempo komt de kakkerlak op Johan af. Ook voor Johan is dit een bedreigend gevoel. Het is net alsof Johan oog in oog staat met zijn grootste angst, de angst voor de leegte, gematerialiseerd in het kakkerlak monster. En precies waar hij zo bang voor is zal nu gebeuren, hij zal verslonden worden door deze zwartheid, deze leegte en de kakkerlak is zijn beul. Als Johan verzwolgen is door de kakkerlak gaat het licht uit. We horen het kraken van botten en pezen.

9.

Als het licht weer aangaat zien we Johan, Amby en Dik verspreid over verschillende stoelen zitten.

Dik

Het wordt nu toch wel hoog tijd dat er eens een dokter of iets langs komt. Me dunkt.

Als er niet snel iemand een deur opent en mijn naam roept, ga ik zelf eens wat deuren openen.

...

Is er nog koffie of moet ik even nieuwe zetten?

Johan

Ik ga wel even.

...

Pauze.

Johan

Die gewoon is blijven zitten waar hij zat.

Iemand nog koffie?

Dik

Ja lekker.

Johan

Weet je Dik... ik heb eens zitten nadenken. Die muren hier, hè, die zijn zo zacht als boter.

Dik

Zou je denken?

Johan

Omdat we het een beetje moeilijk hebben, wil nog niet zeggen dat ze ons van alles kunnen wijsmaken.

Die muren daar kun je gewoon doorheen springen. Zo zacht als papier.

Zeker weten.

Alles wat je kunt bedenken bestaat ook. Dat is een simpele rekensom.

Wij zijn veel groter dan we denken. Onze gedachten reiken tot ver in de hemel.

Die stijgen ver boven onze eigen huid uit. Wij zijn veel vrijer dan we denken.

Niet dat je daar dan veel aan hebt maar het is wel fijn om te weten...

10.

Tijd die verstrikt scène...

Lichtverandering. Beeld dat weergeeft hoe de tijd verstrikt. Johan, Amby en Dik zitten verspreid in de ruimte en wachten. Over de radio horen we de drie innerlijke gedachten van Johan, Amby en Dik in de vorm van fluisterstemmen plus radioberichten en televisie geluiden met weer het Hongaarse muziekje als leidend thema voor deze tijd- verstrikt- wachtscènes.

11a.

Licht gaat weer aan.

Dik

...ik zie stoffige buizen, ontzielde voorwerpen, grote fabriekshallen uit hun functie ontheven alles nutteloos want iedereen werkeloos, machines met verwarde blikken, en in een zware identiteitscrisis verkerend, ik zie een verlaten industrie terrein in de buurt van een grote Engelse havenstad, omringd door een groot bos gelegen in een dal...

... ik kom aangerend over de heuvels... met mijn groen geschubde huid en mijn goud rode kam die dreigend fonkelt in het zachte maanlicht... ik ren en bries als een panter, want ik ben op jacht. Niets kan mij nu nog stoppen... de jankende wolven hebben mij uit mijn winterslaap gewekt en nu is het beest in mij los... als ik tot aan de rand van het industrieterrein ben gekomen houd ik mijn pas in en sluip stilletjes naderbij...achter de struiken verstop ik mij en wacht... ik wacht en wacht... op hun komst...

Daar! Daar komen ze... honderden meisjes, de vlinders van dit door God verlaten dal, mijn voedsel, mijn offers...

Ze dragen korte rokjes met strakke leren laarsjes tot aan hun knietjes, O, offervoedsel,

O, goddelijke geilheid, t-shirts met blote buiken, groen, zwart, blauw, gestreept, lange haren, blonden haren, koper rode haren... ik blijf wachten ik houd mijn adem nog even in...

Ze roken sigaretjes, hangen verveeld tegen stenen muurtjes, praten over dit en dat, wat er gekocht is... de verveling omfloerst hun ogen, ze wachten op de jonge mannen voor een ritje in de auto...

O, zoveel schoonheid... ik... ik... ik kan het niet weerstaan... het maak me kapot...

Ik geef mij er aan over... ik... voel hoe ik misselijk word, ik voel hoe mijn onderbuik begint te branden, het wordt duizelig om me heen ik, ik schreeuw, ik brul...

En ik weet dat ik al opgestaan ben en mijn lans in de aanslag houd. O, goddelijke zwartheid, ik storm op de vrouwen, de meisjes af... O, ik spuw vuur... ik richt mijn lans, ik val aan, ik sla om me heen, met mijn zwaard, met mijn speer, ik zie het bloed opspatten... ik zie hoe ik met mijn puntige staart de hoofdjes breek en de buikjes doorboor... ik zie halfdoorboorde meisjeslichamen... weid opengesperde ogen... ik steek en steek, ik stoot, ik, ik ram, ik beuk, meer, meer lichamen wil ik openrijten, openscheuren, vermorzelen, ik wil hun bloed zien, bloed, bloed, ik wil hun bloed drinken, ik blijf ze belagen, bespringen, als een dolle hond bijt ik me in ze vast en ik zal niet eerder loslaten eer ik alle vlinders ... meer, meer ik schreeuw meer, en nog steeds, nog steeds is mijn honger niet gestild...

11b.

Amby komt op als Engel. Weer zal ze proberen Dik te helpen. Ze legt een hand op zijn hoofd.

Amby

Het gaat niet zo goed hè, Dik?

Dik

O, verdomme, ik kan er toch niets aan doen dat ik zo'n honger heb...
Boos. Waarom heb ik anders die honger gekregen?

Amby

Misschien zouden we 'm gewoon moeten verwijderen...

Dik

Wat verwijderen?

Amby

Eigenlijk zou Willie ter dood veroordeelt moeten worden... door afsnijding!

Dik

Maar, maar is dat niet...

Amby

Denk aan je verleden. Denk aan al die rottigheid die je hebt uitgehaald...

Al die vrouwen, meisjes. Al die bekeuringen, frustraties, arrestaties.

Denk aan al dat leed dat je hebt veroorzaakt...

Dik

Zal mijn honger dan definitief gestild zijn?

Amby

Het is het proberen waard.

Dik

Zal ik dan rust vinden?

Amby

We kunnen het op zijn minst *proberen*. Dit is toch geen leven zo... het zal in ieder geval niet erger zijn... want alles wat hierna komt kan alleen maar een verbetering zijn...

Zullen we dan maar?

Dik

Heb je dit vaker gedaan?

Amby

Maar natuurlijk.

Gaat af om een operatie stoel te halen.

Dik

Beetje beduusd.

Ja als het moet, dan moet het. Als het helpt, als het echt iets oplost.

11c.

Amby

Amby als Engel bindt Dik vast op een soort operatie stoel. We zien het hoofd van Dik naar achter gebogen over de rugleuning van de stoel die front zaal staat. Engel Amby staat achter de stoel. Engel Amby snijdt uiteindelijk het geslacht van Dik eraf. En houdt het in de lucht. Dik ondergaat de castratie met gemengde gevoelens, en al tijdens het castreren krijgt hij spijt dat hij hier in heeft toegestemd. Het eindigt in ieder geval met dat Dik zijn bebloede geslacht in de hand houdt. Dan donkerslag.

12a.

Tijd die verstrijkt scène...

Beeld van de tijd die verstrijkt. Johan, Amby en Dik zitten verspreid in de ruimte en wachten.

Dan donkerslag.

13.

Licht weer aan. Amby zit nu alleen in de recreatieruimte.

Amby

... ik ben inwisselbaar, navulbaar... Ik wil, ik wil, daar naar toe, naar een plek waar ik, ik... en daar zal ik weer schoon kunnen zijn. ... want de mensen zien Amby veel liever stralen...

weet je wat ik doe? Ik ga hier gewoon staan wachten, als, als, -wacht even- ik ben het even kwijt... wacht even... ja... maar eigenlijk maakt het helemaal niet uit wie of wat ik ben als ik maar zuiver ben dan word ik vanzelf wel opgehaald. ... haal mij maar op, breng mij maar weg...

...er zijn zoveel dingen waar ik mij niets meer van kan herinneren... mijn moeder? ... die had altijd zo'n vreemde blik in haar de ogen... de kat vergat, dus moest ik hem straffen... meisjes in de koffer, meisjes in de kast, meisjes weggelopen, veel en hard...

Wie haalt mij op...? Welke bus komt mij nu halen?... ik moet naar buiten, in sterke zachte armen vallen... ik zou veel beter beschermd moeten worden... zo'n meisje als mij helemaal alleen laten... dat kan toch niet.... laat mij maar waaien, ik waai wel weer over...

O! Pappie... ik mis je... kom me halen... is dat Mamma...? Het leven kent te veel krachtsinspanningen, de mensen zouden het wat rustiger aan moeten doen.... al dat gehijg, dat is toch nergens voor nodig... ben op een stoel zonder poten gaan zitten... het ding der dingen lacht mij vrolijk toe... ik ben verliefd...! Of heb ik iets fouts gedaan? Het is het lang geleden dat ik nog vlechtjes in mijn haren droeg... ik wil worden opgehaald!... Ik gooi mijzelf gewoon van me af... waarom haalt nu toch niemand mij op... ik had afgesproken... hallo?! Hé! Ik sta te wachten!... ik heb het koud... zeg gaat dit

nog lang duren... dit is toch een bus station... we hadden hier toch afgesproken...?

Ik ben, ik ben gewoon lucht... mijn lichaam heeft mij verlaten! Ik ben onzichtbaar! Ik ben, ik ben, lucht! Lief lichaam ik vraag u vriendelijk maar toch met klem mij te verlaten want u aanwezigheid bevalt mij geenszins. Dus lichaam zul jij mij moeten verlaten... Ik sta erop...

Doet verscheidene pogingen zich van haar lichaam te ontdoen maar dit mislukt schromelijk.

Weg jij vies lichaam weg jij! *Probeert haar lichaam nu van zich af te slaan.*

Weg jij! Weg!

Weg jij, vies vunzig lichaam!

Licht gaat uit. De volgende scène is in gedimd licht.

Amby

Hé... wat gebeurt er. Wat is er nu. Gaat het zo als je lucht bent. Hé... ben ik nu helemaal schoon? Is Amby nu lucht. Ben ik nu overal? Kan nu niets mij meer raken?

Johan verschijnt achter haar met een mes en steekt haar dusdanig dat ze uiteindelijk aan haar verwonding sterft.

O mijn God, vreselijk geraakt. Ik ben geraakt! Voor de eerste maal, voor de eerste maal sprong de vonk over! Wat een zaligheid... ik ben verliefd! Iemand heeft mij geraakt!

O, mijn God... ik ben niet meer alleen. *Sterft.*

Donkerslag.

14a.

Als het licht weer aan gaat vallen we midden in een handeling. We zien hoe Dik de veren uit de vleugels van de nu dode Amby trekt.

14b.

Johan verschijnt met een mes in zijn hand. Dan richt hij zich tot Dik.

Johan

Dik ik moet even wat aan je kwijt...

Donkerslag.

15.

Als het licht weer aangaat zien we Dik dood op de grond liggen. Amby is lucht geworden...

... verdwenen. & Johan begint een gesprek met de wereld...

Johan

Zit onder het bloed.

Ach, lieve wereld...

Ik wilde mijn ogen sluiten en je weg denken...

Maar je bleef maar op mijn oogleden kloppen ik moest je wel binnen laten...

Je was wanhopig en zei: 'Johan, Johan het gaat niet zo goed met mij.'

En wat moet ik dan? Ik ben maar een simpele ziel.

Je verzuchtte: 'Help mij, help mij, er moet iets gebeuren, de tijd dringt, de waan begint werkelijkheid te worden...'

En dan smelt ik weer, zak ik weer door de knieën voor jouw, jij blauwe planeet, waar ik zo van hou.

Ik zeg, ik weet het, ik weet het lieve wereld, ik weet het... ik zie je dagelijks op T.V. Ze hebben je op je kop gezet.

Je klampt me aan me vast en smeekt me om je te helpen, je steunt: 'Nu niet huilen Johan, nu niet huilen, verlos mij, verlos mij van dit vreselijke kwaad, maak mij weer schoon. Zet mij weer recht zodat ik mijn geliefde Maan weer recht in de ogen kan kijken en zeggen dat ik van haar houd'.

Ik zeg: ja lieve wereld ik zal je helpen maar het kost tijd!

Je schreeuwt en roept: 'Er is geen tijd, er is geen tijd, zet mij weer recht, zet mij weer recht!'.

Ik zal je weer recht zetten. Ik zal het tenminste proberen...

Langzaam doemen nu ook weer de fluisterstemmen op. Johan praat nog enige tijd door maar door de opkomende fluisterstemmen kunnen we niet meer volgen wat hij zegt. Het licht gaat langzaam uit. Dan is alleen nog een laatste na gloeien van de fluisterstemmen te horen en het afgelopen zijn van dit toneelstuk.

Einde

Amsterdam, oktober 2003

Emanuel Muris©